

אַסאַלְךָ יַא חוֹר אַלְגַּנְאֲנִי

אַסאַלְךָ יַא חוֹר אַלְגַּנְאֲנִי.
אשאלך יפה העינים שבגן,
וְאֲנֵא אַעְהַדְךָ דְאִים זְמַאֲנִי.
ואני שומר בריתך כל ימי,
אַפְתַּנְתַּנִּי פִי דַא אַלְמַכְאֲנִי.
עזבתני במקום הזה,
יַא מְפַתִּי אַלְקוֹל וְאַלְמַעְאֲנִי.
הוי הפוסק בכל דיבור וענין,
לְמַה לְמַה עַדְבַּתְנִי.
למה למה עיניתני.
תְּכַרֵּם לְמַן הוּוּ הַאֲנִי.
אנא רומם את הנקלה.
כִּם עַאד תְּכּוֹן גְּאִיב מְנִי.
עד מתי תיסתר ממני.
קְלָבִי בְּחַבֵּךְ מְמַחֲנִי.
לבי מתייסר באהבתך.

מְפַתּוֹן אָנֵא טוֹל אַלְדֹּאֵם.
נטוש אני כל הימים.

מִן וְחַשְׁתְּךָ יַא דַא אַלְגַּלְאֵם.
בשל בדידותי, הָעֵלָם.

יַא מִן גְּעִידְךָ כַּאֲלַצ'לֵאֵם.
אשר תלתליך שחורות כאפילה.

תְּלַתְתָּהּוּ כַּאֲלַעַנְבֹרְאֲנִי.
קלעת אותן כְּצַמַת עֲנָבֹר,
וְאִי־צ'א גְּבִינְךָ חִין בְּדַאֲנִי.
ואף מצחך בעת שנגלה לי,
שְׁמָהּ יַפּוּחַ קַד הַאֲלֹנִי.
ריחן הנידף הדהימני.
כַּאֲלַבְדְּךָ סַאמֵר כְּזִנִי:
כירח מבהיק, סנוורני.

יַא סַאקִי אַלְרַאח אַלְמַעְתְּךָ.
הוי המשקה מן היין המשומר,
הַאֲתַּ אַסְקֵנִי בַּאֲלַכְאֵס אַלְאֲזַרְאֵק.
הבה השקני בכוס הכְּחוּלָה,
וְאַרְסֵם נְצ'אמִי יַא דַא אַלְאֲחַמֵּק.
ואתה הפתי רשום חרוזי שירי,
קַדָּם לְנֵא צַאפִי אַלְקַנְאֲנִי.
הגישה לנו את היין הזך,
דִּי יַבְרִי אַלְצ'יק וְאַלְחַרְק.
המרפא ממצוקה וכעס.
יַגְלִי הַמוּמִי וְאַלְקַלֵּק.
כדי שיסיר דאגותי וחרדתי.
בְּקוֹל רַבִּי דִּי כְּלֵק.
במאמר אלהי הבורא.
נְסֵלוּ מְעַךְ יַא פַּאֲתַנִּי.
נשמח עמך שובה לבבי.

נְסַבַּח אַלְפַרְדֵּךְ אַלְקַדִּיר.
נשבח ליחיד בעל היכולת.

דִּי צֹרֶךְ יַא דַא אַלְאֲמִיר.
אשר צר את צורתך, הנסיך.

תְּסַלִּי לְדִי' אַלְשַׁכְּךָ אַלְחַקִּיר.
שִׁמַּח לַאִישׁ הַזֶּה הַעֲלוּב.

אַסאַלךְ יאַ חוֹר אַלְגַּנְאָנִי (המשך)

די צאר מעך פֿי אַגְתְּבֵאַנִי.
אשר היה עמך בדאבון,
כֶּף עֲנֵהוּ כֹּל אֱלֹהֵי אֲנִי.
סלק ממנו כל השפלה,
אַרְפֵּק בְּהוּ יַא דַּא אַלְגַּנִּי.
נהוג עמו בחסד, הנדיב.
כֶּם עֵאדִי יִכּוֹן מִסְתַּמְחֵנִי:
עד מתי ימשיך להתייטר.

הַאֲגַרְתָּנִי יַא דַּא אֱלֹהֵי אֲלִי.
הזנחתני, היפה כלבנה,
אַנִי מִן אַגְלֵךְ צִרְתָּ מִבְּלִי.
כי בגללך כליתי,
וְאַנְתָּה בְּדַאֲרֵךְ מַא תְּבֵאַלִי.
ואתה בארמונך לא משגיח בי,
שְׂאמֵךְ עַלִי כַּאֲלַעֲנֵאַנִי.
הוי הנישא מעלי כענן,
בְּאַלְלֵה עֲלִיךְ יַא דַּא אֱלֹהֵיבִי.
משביעך אני בבורא, אָהוּב.
אַלְטֵךְ בְּחֵאַלְהֵ' דַּא אַלְגַּרִּיבִי.
שתחמול על מצב הגולה הזה.
יַא צֵאַפִּי אַלְכֵךְ אֱלֹהֵיבִי.
אתה זך הלחי היוקדת.

וְאַלְזֹוג אַלְאַעִיַּאן כַּאֲלַצִּיַּאַנִי.
ושתי עיניך כֶּסְפֵּלִים,
וְאַוּגַאן מִתַּל אַלְוֹרְדֵךְ חֵאַנִי.
ולחיים כשושנים אדמוניות,
וְלַאַעַת קֶלְבִּי יַא דַּא אַלְאַהִים.
הבערת לבי אתה האהוב,
אַן דְּבֵה' אַלְבֵּאַתֵּךְ אַלְאַצֵּרֵם.
או כלהב הסיף החד,
כֶּלִית פֹּוַאדִי צֵאַר מִסְמֵסֵם.
הותרת לבבי כחוש,
יַא מִן שְׂפֵאַתֵךְ גֹּוְהֵרֵאַנִי.
אתה ששפתותיך אבני חן,

בְּאַלְכַּחְלֵתִינְ אַסְלֵבֵתִנִי.
וכחולות בֶּפּוֹךְ, שביתני.
פִּי חֶסְנֵהאַ אֱלֹהֵי תִנִּי:
ביפּיין שעשעתני.

בְּאַלְאַנֵךְ דִּי מִתַּל אַלְקֵלֵם.
באף דמוי הקולמוס.
סְקֵלֵה יִגְלִי כֹּל הֵם.
זהרו יסיר כל דאגה.
מִן הַגֵּרֵךְ אַמְסֵאַ פִּי אֱלֵם.
מפרידתך הָעֵרִיב בצער.
וְאַלְרִיק סֶכֶר יִשְׁפֵנִי.
וְרוֹקֵךְ כַּמְגַד יִרְפֵאַנִי.

אַסאַלךְ יאַ חוֹר אַלְגֵנאַני (המשך)

מִן עֲלֵמךְ יאַ דאַ אַלְכָלִיל.
מי לימדך, ידיד.

תְּרַזִי עֲבִידךְ פֶּאֲלַעֲלִיל.
לפגוע בעבדך פְּחֹלָה.

מִן פֶּרְקֶתךְ צָרְתוּ קִתִּיל.
מפרידתך הייתי כמת.

וַאצִיר עֲרַאצִ'ךְ אַמְנִי.
ואשב לבטח בצידך.

בְּאַלְלָה עֲלִיךְ לַא אֹחַשְׁתָּנִי:
משביעך אני בה', אל תניחני שומם.

בְּאַרְעַ' אַלִּימֵן לִם יוֹגְדִי.
בארץ תימן ולא מצאתי.

מִן פֶּוֹק רֹשָאן מְרִתְדִי.
מעל לאשקפים מיושרים.

מַה הוּ כָדַא יאַ סִיִּדִי.
לא כך הדרך אדוני.

תְּרַפֵּע לְטֶרְפֶךְ וַאפְתָּנִי.
הרם את מבטך והורני.

יאַ כֵּל מַא הוּ אַלְסָבֵב.
ידידי, מה הסיבה.

עֲבִידךְ תְּבַקַּא פִי תְעֵב.
שעבדך נותר בסבל.

יאַ לַאבֵס אַלְתָּאג אַלְדָּהֵב.
אתה העטור בכתר הזהב.

כֶּפֶלְמֵהֶר אַלְאַשְׁקֶר מְחִתָּנִי.
כְּסִיחַ זְהַבוֹנִי אַדְמוֹנִי.

בְּאַלְמִנֵעַ לַא פֶּאַרְקֶתָּנִי:
ובאיסור אל תיפרד ממני.

אַמְחַל עֲצ'אַמִי וַאסְקִמַּא.
הִכָּה לַעֲצָמוֹתִי וְהַחֲלֵן.

אַמְסִית בְּלִילִי הַאִימַא.
ובלילה נותרתי בדאגה.

אַיִחִין תְּזוּר פֶּוֹק אַלְעֵנַאנִי.
מתי תשקיף ממעונך,

אַבְטִית יאַ סִיִּד אַלְגֵנַאנִי.
התמהמהת, אדון האהבות,

דְּוֹרֶת מְתֵלַךְ יאַ וְדוֹדִי.
חפשתי כמותך ידידי,

מַא לֶךְ נְצִ'יר חִינִיד תְּבָדִי.
אין דומה לך בעת התגלותך,

תְּגוּי בְּנוֹרֶךְ כֵּל גְּנָדִי.
מתעה אתה בְּאוֹרֶךְ כֵּל חֲיִיל,

סַאֲלֶתְךְ בְּרַבִּי דִי חֲמַאנִי.
אבקשך בשם אלהי מגיני,

תְּכַטֵּר בְּהוּ וְסֵט אַלְמֶכַּאנִי.
תְּהַלֵּךְ בּוּ בַאמְצַע הַחֹדֶר,

מַא דְּמֶת יאַ צַאח תְּרַעַ' עֵנִי.
רְצֵנִי יְדִידִי בְּכֵל עֵת,

אַמַּא גְּמַאֲלֶךְ יאַ נְדִימַא.
ויופייך ידידי,

מִן עֲשִׁקֶתְךְ צָרְתוּ אַלִּימַא.
מאהבתך נהייתי בצער,

אַסאַלךְ יאַ חוֹר אַלְגַּנְאָנִי (המשך)

מַא דוּק מַאִי וְאַלְטֵעֲמֵא. איני טועם מים ומזון,
וְאַנְתָּה בּוֹכְרְךְ סַלְמֵא. ואתה שָׁלִיּוּ בְקִינְךְ.
רַאֲתַב עֲלִי' כֹּל אַלְפִּנוּנִי. יושב על כל העינוגים,
מְעֵא אַלְמַדָּאָם דִּי סַמְנִי. עם הַשְׁכָּר שְׁסִימְמִי.

כִּם תְּבַק פִּיָּא עֲאִיבָא. עד מתי תשאירני נבזה.
יָא דַּא אַלְהֵלֵאל יָא גַאִיבָא. אתה הסהר הנסתר.
וְאַנָּא לְחַבְךְ רַאגְבָּא. ואני לאהבתך משתוקק.

מִיִּלְתָּ מְנִי לָם תְּרַאנִי. נטית ממני ואינך רואני,
עִיבְךְ וְהֶגְרְךְ גַּמְנִי. חסרונוך ופרידתך צערוני.
בְּאַלְמַנְעָ יָא מְחַבּוּב אַגְרִנִּי. באיסור, ידידי, תגמלני,
מִן דַּא אַלְזַמֵּן דִּי דְלַנִּי: מן הזמן הזה שהכניעני.

תִּם נְצִ'ם אַלְאַבִּיאת יָא כְּלִילִי. תם חיבור השיר, ידידי,
בְּפַצ'ל גַּפְאַרְן וְלִי. בחסדי סולח ומושל.
אַסַּאֵל מְנָה רַבֵּ אַלְגְּלֵאֵלִי. אשאלה ממנו האל המרומם,
יְבַעַתְךָ יָא דַּא אַלְגַּאפְלִי. ישלחך אתה הנעדר.
כְּלַף אַלְבַּחְאַרְה וְאַלְרַמְאַלִּי. מעבר הימים והמדבריות,
כְּמֵא אַלְחַמָּאָם אַלְזַאגְלִי. כמו היונים ההומיות.
בְּקֵאמְתָן כַּאֲלַכְיַזְרַאנִי. בקומה זקופה כעץ החיזרון,
צְנַע אַלְאַלְאַה אַלְדָּאֵהנִי. מעשה אלהים המחוכם.

בְּאַדְר בְּסַרְעָה יָא וְדוּד. החש במהרה ידידי.
כִּם תְּסַכְנָא כְּלַף אַלְנַגְוֵד. עד מתי תשכון מעבר לאופק.
אַשְׁרַף עֲלִי' אַחְבְּר אַלְיָהוּד. הגֵּלָה לחכמי היהודים.

קָם וְאַנְתָּבָה יָא בְּהֵלְוֵאנִי. קום והתעורר בן איש חיל,
וְאַגְמַע לְשַׁמְלֵ אַלְהֵאִינִי. וקבץ לעמי העלוב.
אַטְלַב מִן אַלְמוּלָא יַעֲנִנִי. אדרוש מה' לעזרני,
וְאַנְצ'ר לְדַאךְ אַלְמוּטְנִי: ואראה את אותה הארץ.

והללו-יה

על הפיוט:

משכיל שיר יידידות-שירה זו תפילה לפני הקב"ה שהוא הז"א על אורך גלות כנסת ישראל ועל גודל שפלותם באדמת בני ניכר.

ר' שלם בן יוסף שבזי

ביוגרפיה

הרב שבזי נולד בישוב נג'ד אלוליד שליד תעוז בשנת 1619 וכשעבר לישוב שבז נוסף לו הכינוי "אלשבזי". בגיל 15 נפטר אביו ועקב כך עזב את ביתו על מנת לפרנס את המשפחה. כשחזר התגורר בקלעת אלצעיד ועקב השתוקקותו לתורה ולחכמה הירבה לעלות לצנעא בירת תימן שם היה רגיל לשאת ולתת עם חכמי העיר בתורה. ידועה יידידותו הרבה עם ראש רבני צנעא הרב סעדיה דריין (שחיבר פירו על משנה תורה לרמב"ם שרובו אבד), אליו כתב שיר הפותח במילים "אהוב ליבי נשיא הדור בעירו אשר הגה בתורה התמימה".

שירתו:

שירתו הושפעה מתורת הקבלה ולרבים משיריו יש גוון מסתורי וסמלי. עסק גם בפילוסופיה והדבר ניכר בשיריו ובספרו "חמדת ימים" על התורה מרבית שירי הרב שבזי הם בעיקר שירי קודש המבטאים את הקשר הניצחי שבין עם ישראל והקב"ה, ומיעוטם שירי חידות בתורה ליידידיו הרבנים, ושירי פולמוס ושעשוע. בכולם חבויים רמזים או מוסר השכל. בדומה לחכמי ומשוררי ספרד בעידן תור הזהב, שירתו מתאפיינת במשקל שירת ספרד.

קטעי וידיאו ואודיו נוספים ניתן למצא

באתר של נהרי יצחק

בכתובת <http://shituf.piyut.org.il/site/160>